

KAZENSKI ZAKONIK (KZ-1)

s komentarjem

LEXPERA®

GV
ZALOŽBA

Ljubljana 2021

Avtorji uvodnih komentarjev k poglavjem in komentarjev k posameznim členom*

dr. Matjaž Ambrož	3. pogl.: 20 (55–135); uvod k 4. podpogl., 36a–41; 4. pogl.: 45a; 10. pogl.: uvod, 85–89
dr. Katarina Bergant	2. pogl.: 15a; 4. pogl.: 50–52, 55–56
dr. Zlatan Dežman	1. pogl.: 3; 3. pogl.: 30 (1–5), 31, 33; 4. pogl.: uvod, 43–45, 48; 6. pogl.: uvod, 69, 72
dr. Anže Erbežnik	1. pogl.: 2 (13–14, 22–28, 35); 2. pogl.: 4, uvod k 3. podpogl., 10–15; 3. pogl.: 42 (11, 14, 22–20)
dr. Zvonko Fišer	7. pogl.: uvod, 74–77c
mag. Damijan Florjančič	4. pogl.: 47; 6. pogl.: 73
dr. Klemen Jaklič	1. pogl.: 1 (1–72)
mag. Aleksander Karakaš	3. pogl.: 17–19, 24, 26–27
dr. Mojca Mihelj Plesničar	4. pogl.: 45a, 46; 10. pogl.: uvod, 85–89
Barbara Nerat	3. pogl.: 29; 4. pogl.: 49; 5. pogl.: 68; 6. pogl.: 70–71a
dr. Petar Novoselec	3. pogl.: 17–19, 24, 26–27
dr. Boštjan Polegek	8. pogl.: uvod, 78–80; 9. pogl.: uvod, 81–84
Jan Stajnko	3. pogl.: 23 (3–4, 6), 34–36; 11. pogl.: 95 (1–3, 11–17); 12. pogl.: 99 (1–17, 32, 34, 40–42, 50–56, 84–93, 99–107)

* V ležečem tisku v oklepajih so navedene številke odstavkov uvodnega komentarja k poglavju oziroma komentarja k členu.

dr. Miha Šepec	1. pogl.: uvod, 1 (73–88), 2 (1–12, 15–21, 29–34, 36–63); 2. pogl.: uvod, 5, 6 (19–30); 3. pogl.: uvod, 16, 20 (1–54), 21–22, 23 (1–3, 5, 7–9), 25, 28, 30 (6–36), 32, 42 (1–21); 12. pogl.: uvod, 99 (43–49, 57–83, 94–98, 108–112); 13. pogl.: uvod
Marko Šorli	11. pogl.: uvod, 90–94
dr. Miha Šošić	2. pogl.: 7–9; 4. pogl.: 48a, 53–54
dr. Luka Martin Tomažič	2. pogl.: 6 (1–18); 11. pogl.: 95 (3–10); 12. pogl.: 96–98, 99 (3, 18–39)
mag. Vanja Verdel Kokol	5. pogl.: uvod, 57–67

Predgovor

Kazenski zakonik (KZ-1) je temeljni sistemski zakon, ki v splošnem delu opredeljuje temeljne institute kazenskopravne dogmatike, postavlja pravila osebne, krajevne in časovne veljavnosti zakona, opredeljuje vrste kazni in pravila sankcioniranja, varnostne ukrepe, opozorilne sankcije, pogoje odvzema premoženjske koristi, pravne posledice obsodbe, rehabilitacijo in temeljne določbe o izvrševanju sankcij, zastaranje kazenskega pregona in izvršitve kazni ter amnestijo in pomilostitev. V posebnem delu določa specifična kazniva dejanja z opredelitvijo zakonskih znakov teh prepovedanih ravnanj.

Komentar splošnega dela je za praktike ključnega pomena, saj podrobno pojasnjuje teoretično-dogmatični okvir in pravila za uporabo določb posebnega dela. Temeljni instituti splošnega dela kazenskega prava (na primer silobran, skrajna sila, prištevnost, krivda, naklep, malomarnost, zmota, poskus, udeležba) so namreč v zakonskem besedilu opredeljeni zelo skopo. Šele ekstenzivna razlaga teh institutov tako s stališča teoretikov kot v sodni praksi pokaže pravo in celovito vsebino teh pravnih konstruktov. Zato je komentar splošnega dela kazenskega zakonika temeljni teoretični pripomoček vsakega pravnika, ki se pri delu srečuje s kazenskim pravom. Vsi ključni instituti splošnega dela so namreč podrobno teoretično obrazloženi, zajeta pa je tudi upoštevnost sodna praksa.

Zadnji komentar splošnega dela kazenskega zakonika (KZ), ki ga je napisal pokojni profesor dr. Ivan Bele, je izšel leta 2001. Leta 2008 je bil sprejet nov kazenski zakonik, KZ-1, do danes pa je bil dopolnjen že s sedmimi novelami (ob izidu je bila zadnja KZ-1G). Zato je bila priprava prenovljenega komentarja splošnega dela kazenskega zakonika, ki obravnava veljavno zakonsko besedilo in predstavi aktualna spoznanja kazenskopravne teorije, nujna.

Komentar je soustvarilo 18 strokovnjakov za področje kazenskega prava. Med njimi smo tako akademiki kot praktiki, predvsem sodniki Ustavnega, Vrhovnega ter višjih in okrožnih sodišč. Ker je bila ekipa avtorjev velika, smo vsebine lahko podrobno preučili ter pripravili čim bolj specializiran pogled na obravnavane problematike in strokovno poglobljena besedila.

V knjigi je objavljeno neuradno prečiščeno zakonsko besedilo splošnega dela KZ-1 (1.–99. člen), vključno s spremembami iz novele KZ-1G. Pri komentiranju

smo uporabljali znanstveni pristop (sklicevanje na domačo in tujo literaturo), teoretično znanje pa je povezano z domačo sodno prakso. Avtorji smo opozorili tako na probleme v praksi kot na morebitne dogmatične pomanjkljivosti splošnega dela KZ-1, ki bi jih bilo v prihodnosti smiselno odpraviti.

Knjiga vsebuje tudi podrobno stvarno kazalo. Bralca ne usmerja na številke strani v knjigi, temveč na posamezni člen in odstavke komentarja tega člena, ki vsebujejo termin.

Komentar je namenjen praktikom, predvsem sodnikom, državnim tožilcem, odvetnikom, akademikom, študentom prava. Prepričan sem, da bo monografija še leta temeljno gradivo slovenskega kazenskega prava, saj ponuja tako poglobljeno teoretično znanje kot odgovore na dileme sodne prakse.

Želim vam prijetno branje in upam, da vam bo naš komentar v pomoč pri delu in raziskovanju.

dr. Miha Šepec

Ljubljana, januarja 2021

Kazalo

Seznam zakonov s kraticami in drugih predpisov	17
--	----

Kazenski zakonik (KZ-1)

SPLOŠNI DEL	29
--------------------------	----

Prvo poglavje

TEMELJNE DOLOČBE	29
-------------------------------	----

Uvodni komentar <i>Miha Šepec</i>	29
---	----

Uveljavljanje kazenske odgovornosti (1. člen) <i>Klemen Jaklič, Miha Šepec</i> .	30
--	----

Ni kaznivega dejanja in kazni brez zakona (2. člen) <i>Miha Šepec,</i> <i>Anže Erbežnik</i>	66
--	----

Sistem kazenskih sankcij (3. člen) <i>Zlatan Dežman</i>	108
---	-----

Drugo poglavje

VELJAVNOST KAZENSKEGA ZAKONIKA	124
---	-----

Uvodni komentar <i>Miha Šepec</i>	124
---	-----

1. Osebna veljavnost	124
-----------------------------------	-----

Enaka veljavnost kazenskega zakona (4. člen) <i>Anže Erbežnik</i>	124
--	-----

Posebna osebna veljavnost (5. člen) <i>Miha Šepec</i>	129
---	-----

Izključitev osebne veljavnosti (6. člen) <i>Miha Šepec,</i> <i>Luka Martin Tomažič</i>	135
--	-----

2. Časovna veljavnost	144
------------------------------------	-----

Uporaba poznejšega, za storilca milejšega zakona (7. člen) <i>Miha Šošić</i> .	144
--	-----

Časovno omejeni zakoni (8. člen) <i>Miha Šošić</i>	159
--	-----

Sočasna veljavnost splošnega dela tega zakonika in drugih kazenskih zakonov (9. člen) <i>Miha Šošić</i>	162
--	-----

3. Krajevna veljavnost	166
-------------------------------------	-----

Uvodni komentar <i>Anže Erbežnik</i>	166
--	-----

Veljavnost kazenskega zakonika Republike Slovenije za vsakogar, ki stori kaznivo dejanje na njenem ozemlju (10. člen) <i>Anže Erbežnik</i>	170
Veljavnost kazenskega zakonika Republike Slovenije za nekatera kazniva dejanja, storjena v tujini (11. člen) <i>Anže Erbežnik</i>	176
Veljavnost kazenskega zakona Republike Slovenije za državljana Republike Slovenije, ki stori kaznivo dejanje v tujini (12. člen) <i>Anže Erbežnik</i>	180
Veljavnost kazenskega zakona Republike Slovenije za tujca, ki stori kaznivo dejanje v tujini (13. člen) <i>Anže Erbežnik</i>	185
Posebni pogoji za pregon (14. člen) <i>Anže Erbežnik</i>	195
Vštevaje odvzete prostosti v tujini (15. člen) <i>Anže Erbežnik</i>	204
3.a Pregon kaznivih dejanj zoper mladoletne osebe	206
Način pregona storilcev kaznivih dejanj, izvršenih na škodo mladoletnih oseb (15.a člen) <i>Katarina Bergant</i>	206
 Tretje poglavje	
SPLOŠNE DOLOČBE O KAZNIVEM DEJANJU	211
Uvodni komentar <i>Miha Šepec</i>	211
1. Kaznivo dejanje in storilec	211
Kaznivo dejanje (16. člen) <i>Miha Šepec</i>	211
Način storitve kaznivega dejanja (17. člen) <i>Petar Novoselec, Aleksander Karakaš</i>	251
Čas storitve kaznivega dejanja (18. člen) <i>Petar Novoselec, Aleksander Karakaš</i>	263
Kraj storitve kaznivega dejanja (19. člen) <i>Petar Novoselec, Aleksander Karakaš</i>	265
Storilec in sotorilec (20. člen) <i>Miha Šepec, Matjaž Ambrož</i>	268
Omejitve kazenske odgovornosti glede na starost storilcev (21. člen) <i>Miha Šepec</i>	313
Silobran (22. člen) <i>Miha Šepec</i>	319
Prisiljenost (23. člen) <i>Miha Šepec, Jan Stajnko</i>	357
2. Krivda in kaznivost storilcev	361
Krivda (24. člen) <i>Petar Novoselec, Aleksander Karakaš</i>	361
Naklep (25. člen) <i>Miha Šepec</i>	372
Malomarnost (26. člen) <i>Petar Novoselec, Aleksander Karakaš</i>	393
Kaznivost malomarnosti (27. člen) <i>Petar Novoselec, Aleksander Karakaš</i>	403
Odgovornost za hujšo posledico (28. člen) <i>Miha Šepec</i>	406

Neprištevnost (29. člen) <i>Barbara Nerat</i>	416
Dejanska zмота (30. člen) <i>Miha Šepec, Zlatan Dežman</i>	442
Pravna zмота (31. člen) <i>Zlatan Dežman</i>	460
Skrajna sila (32. člen) <i>Miha Šepec</i>	489
Izključitev kaznivosti (33. člen) <i>Zlatan Dežman</i>	527
3. Poskus kaznivega dejanja	540
Poskus (34. člen) <i>Jan Stajnko</i>	540
Neprimeren poskus (35. člen) <i>Jan Stajnko</i>	566
Prostovoljni odstop (36. člen) <i>Jan Stajnko</i>	574
4. Udeležba pri kaznivem dejanju	590
Uvodni komentar <i>Matjaž Ambrož</i>	590
Udeleženec (36.a člen) <i>Matjaž Ambrož</i>	596
Napeljevanje (37. člen) <i>Matjaž Ambrož</i>	597
Pomoč (38. člen) <i>Matjaž Ambrož</i>	609
Kaznovanje napeljevalca in pomagача za poskus (39. člen) <i>Matjaž Ambrož</i>	620
Meje kaznivosti storilcev in udeležencev (40. člen) <i>Matjaž Ambrož</i>	622
Odgovornost članov in vodij hudodelske združbe (41. člen) <i>Matjaž Ambrož</i>	634
5. Kaznivost pravnih oseb	640
Odgovornost pravnih oseb za kazniva dejanja (42. člen) <i>Miha Šepec,</i> <i>Anže Erbežnik</i>	640

Četrto poglavje

KAZNI	656
Uvodni komentar <i>Zlatan Dežman</i>	656
1. Vrste kazni in pogoji za njihovo izrekanje	666
Vrste kazni (43. člen) <i>Zlatan Dežman</i>	666
Glavne in stranske kazni (44. člen) <i>Zlatan Dežman</i>	668
Zakovitost pri izrekanju kazni (45. člen) <i>Zlatan Dežman</i>	672
Namen kaznovanja (45.a člen) <i>Matjaž Ambrož, Mojca Mihelj Plesničar</i>	679
Zapor (46. člen) <i>Mojca Mihelj Plesničar</i>	687
Denarna kazen (47. člen) <i>Damijan Florjančič</i>	700
Prepoved vožnje motornega vozila (48. člen) <i>Zlatan Dežman</i>	707
Izgon tujca iz države (48.a člen) <i>Miha Šošić</i>	714

2. Odmera kazni	721
Splošna pravila za odmero kazni (49. člen) <i>Barbara Nerat</i>	721
Omilitve kazni (50. člen) <i>Katarina Bergant</i>	738
Meje omilitve kazni zapora (51. člen) <i>Katarina Bergant</i>	741
Odpustitev kazni (52. člen) <i>Katarina Bergant</i>	747
Stek kaznivih dejanj (53. člen) <i>Miha Šošić</i>	750
Nadaljevano kaznivo dejanje (54. člen) <i>Miha Šošić</i>	773
Odmera kazni obsojencu (55. člen) <i>Katarina Bergant</i>	783
Vštevanje pripora in prejšnje kazni (56. člen) <i>Katarina Bergant</i>	786

Peto poglavje

OPOZORILNE SANKCIJE	793
Uvodni komentar <i>Vanja Verdel Kokol</i>	793
1. Pogojna obsodba	795
Splošne določbe o pogojni obsodbi (57. člen) <i>Vanja Verdel Kokol</i>	795
Izrek pogojne obsodbe (58. člen) <i>Vanja Verdel Kokol</i>	804
Preklic pogojne obsodbe zaradi novega kaznivega dejanja (59. člen) <i>Vanja Verdel Kokol</i>	810
Preklic pogojne obsodbe zaradi prej storjenega kaznivega dejanja (60. člen) <i>Vanja Verdel Kokol</i>	815
Preklic pogojne obsodbe zaradi neizpolnitve naloženih obveznosti (61. člen) <i>Vanja Verdel Kokol</i>	817
Roki za preklic pogojne obsodbe (62. člen) <i>Vanja Verdel Kokol</i>	820
2. Pogojna obsodba z varstvenim nadzorstvom	822
Varstveno nadzorstvo (63. člen) <i>Vanja Verdel Kokol</i>	822
Pogoji za izrek varstvenega nadzorstva (64. člen) <i>Vanja Verdel Kokol</i>	827
Izbira navodil (65. člen) <i>Vanja Verdel Kokol</i>	828
Dejavnost svetovalca (66. člen) <i>Vanja Verdel Kokol</i>	833
Posledice neizpolnjevanja navodil (67. člen) <i>Vanja Verdel Kokol</i>	835
3. Sodni opomin	838
Pogoji za izrek sodnega opomina (68. člen) <i>Barbara Nerat</i>	838

Šesto poglavje

VARNOSTNI UKREPI	850
Uvodni komentar <i>Zlatan Dežman</i>	850
Vrste varnostnih ukrepov (69. člen) <i>Zlatan Dežman</i>	854

Izrekanje varnostnih ukrepov (70. člen) <i>Barbara Nerat</i>	855
Obvezno psihiatrično zdravljenje in varstvo v zdravstvenem zavodu (70.a člen) <i>Barbara Nerat</i>	867
Obvezno psihiatrično zdravljenje na prostosti (70.b člen) <i>Barbara Nerat</i>	880
Prepoved opravljanja poklica (71. člen) <i>Barbara Nerat</i>	888
Prepoved približevanja ali komuniciranja z žrtvijo kaznivega dejanja (71.a člen) <i>Barbara Nerat</i>	900
Odvzem voznškega dovoljenja (72. člen) <i>Zlatan Dežman</i>	906
Odvzem predmetov (73. člen) <i>Damijan Florjančič</i>	916

Sedmo poglavje

ODVZEM PREMOŽENJSKE KORISTI, PRIDOBLENE S KAZNIVIM DEJANJEM

Uvodni komentar <i>Zvonko Fišer</i>	926
Razlog za odvzem premoženjske koristi (74. člen) <i>Zvonko Fišer</i>	933
Način odvzema premoženjske koristi (75. člen) <i>Zvonko Fišer</i>	955
Varstvo oškodovanca (76. člen) <i>Zvonko Fišer</i>	965
Odvzem premoženjske koristi pravni osebi (77. člen) <i>Zvonko Fišer</i>	969
Odvzem premoženja zaradi kaznivih dejanj, storjenih v hudodelski združbi (77.a člen) <i>Zvonko Fišer</i>	971
Odvzem premoženja, pridobljenega v zvezi s kaznivim dejanjem (77.b člen) <i>Zvonko Fišer</i>	976
Domneva brezplačnosti (77.c člen) <i>Zvonko Fišer</i>	979

Osmo poglavje

PRAVNE POSLEDICE OBSODBE

Uvodni komentar <i>Boštjan Polegek</i>	983
Nastanek pravnih posledic obsodbe (78. člen) <i>Boštjan Polegek</i>	992
Vrste pravnih posledic obsodbe (79. člen) <i>Boštjan Polegek</i>	996
Začetek in trajanje pravnih posledic obsodbe (80. člen) <i>Boštjan Polegek</i>	999

Deveto poglavje

REHABILITACIJA, IZBRIS OBSODBE IN POGOJI ZA DAJANJE PODATKOV IZ KAZENSKJE EVIDENCE

Uvodni komentar <i>Boštjan Polegek</i>	1005
Pravni položaj obsojenca po prestani kazni (81. člen) <i>Boštjan Polegek</i>	1008

Zakonska rehabilitacija in izbris obsodbe (82. člen) <i>Boštjan Polegek</i>	1009
Sodna rehabilitacija (83. člen) <i>Boštjan Polegek</i>	1016
Dajanje podatkov iz kazenske evidence (84. člen) <i>Boštjan Polegek</i>	1018

Deseto poglavje

TEMELJNE DOLOČBE O IZVRŠEVANJU KAZENSKIH SANKCIJ

Uvodni komentar <i>Matjaž Ambrož, Mojca Mihelj Plesničar</i>	1022
Položaj obsojenca na prestajanju kazni zapora (85. člen) <i>Mojca Mihelj Plesničar, Matjaž Ambrož</i>	1025
Način izvršitve kazni zapora (86. člen) <i>Mojca Mihelj Plesničar, Matjaž Ambrož</i>	1028
Način izvršitve denarne kazni (87. člen) <i>Mojca Mihelj Plesničar, Matjaž Ambrož</i>	1040
Pogojni odpust (88. člen) <i>Mojca Mihelj Plesničar, Matjaž Ambrož</i>	1042
Preklic pogojnega odpusta (89. člen) <i>Mojca Mihelj Plesničar, Matjaž Ambrož</i>	1049

Enajsto poglavje

ZASTARANJE

Uvodni komentar <i>Marko Šorli</i>	1052
Zastaranje kazenskega pregona (90. člen) <i>Marko Šorli</i>	1055
Tek in pretrganje zastaranja kazenskega pregona (91. člen) <i>Marko Šorli</i>	1058
Zastaranje izvršitve kazni (92. člen) <i>Marko Šorli</i>	1065
Zastaranje izvršitve stranskih kazni in varnostnih ukrepov (93. člen) <i>Marko Šorli</i>	1066
Tek in prekinitev zastaranja (94. člen) <i>Marko Šorli</i>	1067
Nezastarljivost kaznivih dejanj in posebni zastaralni rok (95. člen) <i>Jan Stajnko, Luka Martin Tomažič</i>	1070

Dvanajsto poglavje

AMNESTIJA IN POMILOSTITEV

Uvodni komentar <i>Miha Šepec</i>	1077
Amnestija (96. člen) <i>Luka Martin Tomažič</i>	1077
Pomilostitev (97. člen) <i>Luka Martin Tomažič</i>	1083
Uporaba splošnega dela pri amnestiji in pomilostitvi (98. člen) <i>Luka Martin Tomažič</i>	1088

Trinajsto poglavje

Uvodni komentar <i>Miha Šepec</i>	1091
Pomen izrazov v tem zakoniku (99. člen) <i>Miha Šepec, Jan Stajko,</i> <i>Luka Martin Tomažič</i>	1092
Literatura	1135
Stvarno kazalo	1167